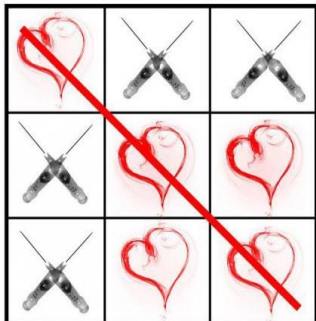

Plán práce koordinátora prevencie drogových závislostí a iných sociálno-patologických javov

Školský rok: 2022/2023

ŽIVOT = 1
DROGY = 0

Prevencia drogových závislostí a iných sociálno-patologických javov v školách a školských zariadeniach je dôležitou súčasťou systému účinných preventívnych aktivít zameraných na ochranu detí v zmysle dodržiavania medzinárodných dohovorov, najmä Deklarácie práv dieťaťa, Dohovoru o právach dieťaťa a je v súlade s Národnou protidrogovou stratégiou.

Cieľom výchovy a vzdelávania v oblasti primárnej prevencie závislostí a prevencie sociálno-patologických javov v rezorte školstva je pôsobiť na osvojenie si zdravého životného štýlu a utvárať optimálne podmienky pre rozvoj osobnosti jednotlivca.

Koordinátor prevencie: Juliana BOTHOVÁ

1. HLAVNÉ ÚLOHY

- Plniť úlohy v súlade s **Národným programom boja proti drogám**.
- Plniť úlohy školského poradenstva v otázkach prevencie drogových a iných závislostí.
- Zvyšovať odolnosť žiakov voči sociálno-patologickým javom. Realizovať aktivity, ktoré sú zamerané na prevenciu a elimináciu rizikového správania. Klásť dôraz na výchovu k právnemu vedomiu, demokracii, mravným hodnotám a prosociálnemu cíteniu.
- V zmysle **Dohovoru o právach dieťaťa** monitorovať správanie sa detí a ich zmeny. Uskutočňovať opatrenia na zamedzenie a eliminovanie porušovania ich zdravého osobnostného vývinu v škole, na zvýšenie pocitu bezpečnosti u žiakov a rodičov. Prípady oprávneného podozrenia riešiť s vedením školy, prípadne s odborníkmi z CVPP resp. pedagogicko-psychologických poradní a využívať účinné nástroje na predchádzanie (záškoláctvo, problémové a agresívne správanie, šikanovanie, fyzické alebo psychické týranie a pod.).
- V súlade s **Lisabonskou výzvou ES** prijímať účinné opatrenia na povzbudenie pravidelnej školskej dochádzky a na obmedzenie počtu tých, ktorí školskú dochádzku neukončia.
- Spolupracovať s vedením školy, triednymi učiteľmi, VP, ŠP a ostatnými pedagógmi.
- Iniciovať preventívne aktivity.
- Informovať žiakov hlavne na hodinách NBV, BIO, CHEM, OBN a triednických hodinách o škodlivosti užívania legálnych a nelegálnych drog.
- Monitorovať aktuálny stav zneužívania návykových látok a v prípade potreby poskytovať informácie žiakom, ich rodičom, resp. zákonným zástupcom. O prípadných zisteniach požitia alkoholu, cigariet, resp. omamných látok ihneď informovať rodičov a to aj v čase mimo vyučovania.

2. Vzdelávanie v oblasti prevencie závislostí a iných sociálno-patologických javov.

- Zúčastňovať sa podujatí organizovaných CVPP a spolupracovať s centrom, pedagogicko-psychologickou poradňou a inými odbornými zariadeniami z rezortu zdravotníctva a sociálnych vecí (aj v prípade konkrétnych problémov).
- V zmysle úloh **Národného programu prevencie HIV/AIDS** zamerať sa na prevenciu rizikového správania v rámci dospievania. Realizovať prevenciu HIV/AIDS v súlade so schválenými učebnými osnovami.
- V zmysle úloh vyplývajúcich zo **Stratégie prevencie kriminality** realizovať aktivity zamerané na prevenciu a elimináciu rizikového správania, delikvencie a kriminality, záškoláctva, bezpečného používania internetu, ako aj na podporu morálneho a právneho vedomia.
- V zmysle **Národného programu duševného zdravia** realizovať aktivity a programy na prevenciu civilizačných ochorení, na podporu telesného a duševného zdravia.
- V súlade so **Smernicou Európskeho parlamentu a Rady 2011/93/EÚ z 13. decembra 2011 o boji proti sexuálnemu zneužívaniu a sexuálnemu vykorisťovaniu detí a proti detskej pornografii** ako aj s **Dohovorom Rady Európy o ochrane detí pred sexuálnym vykorisťovaním a sexuálnym zneužívaním detí** zabezpečiť veku primeraným spôsobom informovanosť o rizikách sexuálneho zneužívania a vykorisťovania detí, ako aj o rizikách detskej pornografie a obchodovania s deťmi.
- Na základe plnenia vybraných úloh vyplývajúcich z **Národnej stratégie na ochranu detí pred násilím** zabezpečiť prístupnosť a dostupnosť informácií deťom o právach dieťaťa so zameraním na problematiku prevencie násilia páchaného na deťoch a veku primerane o možnostiach pomoci, vrátane stimulácie kritických postojov detí k nevhodným mediálnym obsahom.
- V súlade s úlohami **Národného programu boja proti obchodovaniu s ľuďmi...** realizovať besedy s vyškolenými odbornými zamestnancami z CPPPaP o rizikách práce v zahraničí a o prevencii pred neľudským zaobchádzaním, obchodovaním s ľuďmi a otrockou prácou, ako aj preventívne kampane. Využiť informačné materiály <http://bezpre.mpc-edu.sk/>, www.statpedu.sk, www.obchodsludmi.sk.
- Pôsobiť v oblasti efektívneho využívania voľného času detí a naplňovať príslušné články *Dohovoru o právach dieťaťa*.
- Podporovať a iniciovať medzinárodnú spoluprácu školy a žiakov.
- Zúčastňovať sa výtvarných príp. iných súťaží, ktoré sa dotýkajú problematiky prevencie.
- Dbieť, aby naša škola zostala nefajčiarskym pracoviskom a zabezpečiť ochranu nefajčiarov.
- V oblasti prevencie extrémizmu, antisemitizmu, xenofóbie a ostatných foriem intolerancie v školskom prostredí využívať metodické materiály uverejnené na: www.minedu.sk, www.statpedu.sk a www.vudpap.sk.

3. Prevencia rizikového správania podľa Sprievodcu školským rokom 2022-2023 (MŠVVaŠ SR)

3.1. Drogová prevencia

Informácie o zdrojoch poznania a dát

- [Výskumy z oblasti prevencie](#)
- [Prieskum, tabak, alkohol, drogy](#). VÚDPaP, 2018
- [Vplyv legálnych a nelegálnych drog na život žiakov základných a stredných škôl](#). CVTI, 2019, výskum

- [Sociálne determinanty zdravia školákov](#). Národná správa o zdraví a so zdravím súvisiacom správaní 11, 13 a 15-ročných školákov, na základe prieskumu uskutočneného v roku 2017/2018 v rámci medzinárodného projektu „Health Behaviour in School-aged Children“ (HBSC)

Priority/odporúčania

- a. Pri realizácii preventívnych činností školy sa odporúča spolupráca centrami poradenstva a prevencie, ktorá by mala byť vnímaná ako integrálna súčasť školských aktivít.
- b. Podporovať zapájanie sa PZ a OZ a mládeže do akreditovaných vzdelávacích programov zameraných na prevenciu sociálno-patologických javov, protidrogovú prevenciu, prevenciu kriminality a odborných pracovísk poradenských a preventívnych služieb v regióne ([kontakty na krajských koordinátorov prevencie Policajného zboru](#))
- c. Vopred preveriť ponúkané aktivity a programy prevencie (v prípade potreby aj na cirkevnom odbore Ministerstva kultúry SR a občianskom združení Integra – [Centrum prevencie v oblasti siekt](#), ktorá sa venuje prevencii v oblasti zhubných kultov a siekt a pôsobenia psychickej manipulácie, s cieľom zabrániť poskytovaniu alebo sprístupňovaniu informácií, ktoré by mohli viesť k rôznym formám intolerancie.
- d. Poskytnúť rodinám žiakov, u ktorých sa vyskytli prejavy rizikového správania, stali sa obeťami násilia, prejavujú samovražedné sklony (či už v škole alebo doma), príp. majú iný problém, kontakt na regionálne centrá poradenstva a prevencie.

Metodické a podporné materiály

- [Metodika zameraná na prevenciu](#) a podporu využívania aktivizujúcich metód, skupinovej práce, diskusie a kooperatívneho riešenia úloh pri práci so žiakmi.
- [Školská socializácia a nové výzvy v prevencii](#) pomôcka k základnej orientácii sa v nových výzvach v prevencii nežiaduceho, rizikového správania žiakov a zároveň rámcové metodické odporúčania, ako na ne reagovať
- Časopis [Prevencia](#) zameraný na prevenciu sociálno-patologických javov v rezorte školstva.
- Pomoc obetiam trestných činov – [Prevencia kriminality](#)
- [Zoznam akreditovaných vzdelávacích programov k 28.01.2021](#)

3.2 Prevencia šikanovania a kyberšikanovania

Súvisiace právne predpisy/dokumenty

- [Zákon 236/2021 Z. z.](#), ktorým sa dopĺňa Trestný zákon SR. Na jeho základe pribudol do Trestného zákona nový trestný čin *nebezpečného elektronického obťažovania*, a to s účinnosťou od 1. júla 2021
- [Smernica](#) Ministerstva školstva, vedy, výskumu a športu SR č. 36/2018 k prevencii a riešeniu šikanovania detí a žiakov v školách a školských zariadeniach (ďalej len „smernica“)
- [Akčný plán riešenia šikanovania v školách a školských zariadeniach na roky 2022 – 2023](#)
- [Národná koncepcia ochrany detí v digitálnom priestore](#)
- [Národná stratégia kybernetickej bezpečnosti na roky 2021 – 2025](#), opatrenie 4.2.3 a 4.6.3
- [Stratégia Slovenskej republiky pre mládež na roky 2021-2028](#), opatrenie 8.1.4 a 8.1.5

Informácie o zdrojoch poznania a dát

- [Skúsenosti detí s nenávisťou na internete](#). EU Kids Online, 2020 (anglicky)
- [Skúsenosti mladých ľudí so sexuálnymi správami online](#). Prevalencia, typy sextingu a emocionálne reakcie v európskych krajinách. EU Kids Online, 2021 (anglicky)
- [Slovenské deti a dospievajúci na internete](#). EU Kids Online IV na Slovensku, 2020
- [Šikana a kyberšikana na školách](#). Slovenské národné stredisko pre ľudské práva, 2018
- Subjektívne vnímanie bezpečia obyvateľmi SR. odbor prevencie kriminality MV SR, 2021 – [prieskum](#)

- [Výskumné správy – projekty e-bezpečí](#), Česká republika

Priority, odporúčania

- a. Monitorovať a odhaľovať negatívne javy v správaní žiakov a príznaky šikanovania využívaním rôznorodých diagnostických nástrojov; odhaľovať zdroje rizikového správania a sociálnopatologických javov a uplatňovať účinné prostriedky na ich elimináciu. Informovať bezodkladne zákonných zástupcov žiakov o výskyte problémového javu v správaní žiaka alebo zhoršenia jeho prospechu.
- b. Zvyšovať u žiakov povedomie o trestnoprávnej zodpovednosti pri prejavoch šikanovania či iného rizikového správania a u PZ a OZ ich povedomie o trestnoprávnej zodpovednosti v prípade jej neriešenia v súlade so smernicou.
- c. V súčinnosti so zariadeniami poradenstva a prevencie spolupracovať na programoch prevencie šikanovania a organizovať preventívne aktivity v danej oblasti.
- d. Venovať zvýšenú pozornosť budovaniu pozitívnej klímy triedy, školy ako prevenciu šikanovania a iného rizikového správania sa žiakov.

Webináre s informáciami o šikanovaní a kyberšikanovaní:

- [Šikanovanie a kyberšikanovanie v školách a možnosti prevencie, intervencie](#)
- [Riešenie krízovej situácie – práca so žiakmi, s triedou](#)
- [Poradný/komunitný kruh a bezpečie v triede](#)
- [Nenávistné prejavy na internete pre odborných a pedagogických zamestnancov a rodičov](#)
- [Inovácie – “Zippyho kamaráti”](#)
- [Práca so skupinou v online priestore](#)
- [Skupinová dynamika a možnosti jej využívania v online priestore](#)
- Sociálne vzťahy v triede – čo všetko o nich môžem vedieť? [1. časť](#) | [2. časť](#) • [Rizikové správanie žiakov v škole a čo s ním?](#)
- [Rozvíjanie odolnosti ako prevencia šikanovania a radikalizácie mládeže](#)

Podcasty venované problémovému resp. rizikovému správaniu vrátane šikanovania:

- Problémové správanie žiaka v škole – [1. časť](#) | [2. časť](#)
- [Rizikové správanie a jeho prevencia](#) • [Zažilo vaše dieťa kyberšikanu?](#)
- [Deti a hoaxy](#)
- [Máme na Slovensku detské gangy?](#)
- [Krízová intervencia a prevencia na školách a poradenských zariadeniach](#)
- [Sociálna klíma na škole a v triede](#)
- [Šikana – praktické aktivity](#)
- [Čo keď je moje dieťa agresorom?](#)
- [Incident podcast](#) o kybernetickej bezpečnosti a odvrátenej strane technológií okolo nás

Manuály opisujúce odborné činnosti OZ a cieľovú skupinu, ktorej sa odborník venuje; venujú sa aj téme prevencie rizikového správania, vrátane šikanovania:

- [Manuál začínajúceho sociálneho pedagóga](#)
- [Manuál začínajúceho školského psychológa](#)
- [Manuál začínajúceho špeciálneho pedagóga](#)
- [Manuál začínajúceho liečebného pedagóga](#)

Príručky, programy

s aktivitami, postupmi, ktoré sú zamerané na univerzálnu a selektívnu prevenciu rizikového správania, vrátane šikanovania:

- Cesta k emocionálnej zrelosti – [metodická príručka I.](#) | [metodická príručka II.](#) | [program](#) | [manažment triedy](#)
- [Skupinová dynamika v školskej triede](#)
- [Manažment triedy](#)

- [Čo robiť keď...](#)
- [Nástrahy dnešnej doby v kontexte školskej triedy](#)
- [Násilie v škole](#)
- Užitočné dotazníky – [pedagóg](#) | [kyberšikanovanie](#)
- [CyberSec.sk](#) - informácie o kybernetickej bezpečnosti z pohľadu národnej a medzinárodnej bezpečnostnej politiky
- [Program #Cyber4Kids](#)
- [Riešenie šikanovania v školskom prostredí](#). CPPaP Banská Bystrica, 2020
- [Niektoré skúsenosti v riešení kyberšikanovania](#). Odborný časopis Sociálna prevencia, č. 2/2021 – článok
- Informačný materiál pre učiteľov a rodičov [Zapojme všetkých a postavme sa proti šikanovaniu online a offline!](#)
- [Kyberšikanovanie, prevenciakriminality.sk](#)
- Viacjazyčný portál o kyberšikanovaní, [CYBERHELP.eu](#)
- Portál ovce.sk – [náučné videá pre deti a žiakov z oblasti kyberšikanovania a kybernetickej bezpečnosti](#)
- [Portál beznástrah – sprievodca online svetom](#) (predtým Deti na nete)

Organizácie

zaoberajúce sa kybernetickou bezpečnosťou pri zvyšovaní povedomia u žiakov o počítačovej kriminalite: [Digiq](#), [OZ Preventista](#), [Buď safe online](#), [Hrdinovia Internetu](#)

Ďalšia podpora

- Služby [Národného centra kybernetickej bezpečnosti SK-CERT](#)
- [Odpíšeme Ti](#) – linka detskej istoty pre deti a mladých ľudí – obeť šikany. Možnosť volať anonymne na bezplatné telefónne číslo 116 111
- [Poradňa IPčko](#) – bezplatná pomoc, internetová linka dôvery pre mladých
- [Nedaj sa, hovor o tom!](#) – putovné multimediálne predstavenie rieši priamo na školách pútavým spôsobom problematiku šikanovania, rasizmu, sociálnej nerovnosti či kyberšikanovania • [Detstvo bez násilia](#) – národné koordinačné stredisko pre riešenie problematiky násilia na deťoch

3.3 Prevencia obchodovania s ľuďmi

Súvisiace právne predpisy

[Trestný zákon SR](#) (zákon č. 300/2005 Z. z., 2. hlava, konkrétne § 179)

Informácie o zdrojoch poznania a dát

- [Národný program boja proti obchodovaniu s ľuďmi na roky 2019 –2023](#) (príklady dobrej praxe na str. 12 – 18).
- [Výskum v oblasti prevencie](#), CVTI SR – záverečné správy z výskumov v oblasti prevencie

Priority/odporúčania

- a. Zvýšiť informovanosť a osvetu v školách v oblasti najčastejších prejavov obchodovania s deťmi: sexuálne vykorisťovanie, pracovné vykorisťovanie, nútené žobranie, nútené sobáš.
- b. Realizovať preventívne aktivity s vyškolenými OZ v zariadení poradenstva a prevencie v danej oblasti.
- c. Oboznamovať žiakov o linkách pomoci obetiam obchodovania s ľuďmi.

Metodické materiály a odborná pomoc

- [Informačné centrum na boj proti obchodovaniu s ľuďmi a prevenciu kriminality](#)
- [Obchodovanie s ľuďmi](#), MV SR
- [Oddelenia prevencie Policajného zboru](#), krajských koordinátorov prevencie

- [Národná linka pomoci obetiam obchodovania s ľuďmi](#), 0800 800 818 – odborne vyškolení operátori poskytujú preventívne informácie, ale dokážu aj adekvátne zareagovať, ak by išlo o volanie potenciálnej obete obchodovania s ľuďmi.
- Propagačné, osvetové materiály a iné [materiály k problematike obchodovania s ľuďmi](#), vhodné pre žiakov
- [Situácia v oblasti obchodovania s ľuďmi na Slovensku](#)

3.4 Prevencia sexuálneho zneužívania a vykorisťovania

Súvisiace právne predpisy/dokumenty

- [Lanzarote Convention – SLOVAK \(gov.sk\)](#) – Dohovor Rady Európy o ochrane detí pred sexuálnym vykorisťovaním a sexuálnym zneužívaním (tzv. Lanzarotský dohovor)
- [Dokumenty – MPSVR SR \(gov.sk\)](#) – Dohovor o právach dieťaťa (preklady do slovenského jazyka a do jazykov národnostných menšín) spolu s *Opčnými protokolmi* k danému dohovoru (vrátane zamerania sa na detskú prostitúciu a detskú pornografiu, ako aj na právo detí na ochranu pred telesnými trestami)
- Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2011/93/EÚ o boji proti sexuálnemu zneužívaniu a sexuálnemu vykorisťovaniu detí a proti detskej pornografii, ktorou sa nahrádza rámcové rozhodnutie Rady 2004/68/SVV

Informácie o zdrojoch poznania a dát (zdroj):

- [Koordinačno-metodického centrum pre rodovo podmienené a domáce násilie](#); informácie o zákonoch a strategických rámcoch v oblasti prevencie a eliminácie násilia na ženách

Priority a odporúčania

- a. zvýšiť informovanosť a osvetu v školách v oblasti najčastejších prejavov obchodovania s deťmi: sexuálne vykorisťovanie, pracovné vykorisťovanie, nútené žobranie, nútené sobáš.
- b. zabezpečiť informovanosť o rizikách sexuálneho zneužívania a vykorisťovania detí, ako aj o rizikách detskej pornografie a obchodovania s deťmi veku primeraným spôsobom

Metodické materiály a odborná pomoc

- *Situácia detí, svedkov domáceho násilia, výzvy a možnosti intervencie* – [príručka](#) pre PZ a OZ
 - Príručka a o syndróme CAN ([metodická príručka](#) zameraná na témy ako týranie dieťaťa, sexuálne zneužívanie dieťaťa, zanedbávanie dieťaťa, špecifické formy násilia na deťoch, odborná pomoc dieťaťu, prípadové štúdie)
- [Metodický list](#) k problematike sexuálneho násilia a zneužívania detí
- Chráňme deti pred násilím – [leták](#)
- Nie Si Na Predaj – Každá žena má svoju hodnotu. Slovenská katolícka charita – [náučné informačné video](#) k prevencii zneužívania žien
- [Kontakty pomoci](#)
- [Detstvo bez násilia \(gov.sk\)](#) – Národné koordinačné stredisko pre riešenie problematiky násilia na deťoch

3.5 Prevencia radikalizmu a extrémizmu

Súvisiace právne predpisy/dokumenty

- [Trestný zákon SR](#), 12. hlava, § 421 – § 425)
- [Prevencia kriminality|Konceptia boja proti radikalizácii a extrémizmu do roku 2024](#) – nadväzuje na Konceptiu boja proti extrémizmu na roky 2015 – 2019

Informácie o zdrojoch poznania a dát

- [Analýza](#) údajov z výskumov zameraných na zistenie skúseností, názorov a postojov žiakov základných a stredných škôl na extrémizmus a rasizmus. CVTI, 2020
- Názory žiakov základných a stredných škôl na prejavy extrémizmu a ich pohľad na terorizmus.

CVTI, 2019 – [výskum](#),

- Čo je radikalizácia a ako sa jej dá predchádzať. Európsky parlament, 2021 – [opatrenia](#) EÚ
- Prevencia kriminality – [extrémizmus](#), MV SR

Priority a odporúčania

Realizovať prevenciu radikalizmu a extrémizmu vo výchovno-vzdelávacom procese.

Metodické a podporné materiály

- [Odborné informácie, metodické námety](#)/inšpirácie na témy globalizácia, ľudské práva, radikalizácia, extrémizmus, migračná kríza a výchova k hodnotám národného a svetového kultúrno-historického dedičstva, ŠPÚ
- Riešenia proti radikalizácii mládeže ([sprievodca](#) pre pracovníkov v prvej línii)
- [Metodické odporúčania](#) pre ZŠ a SŠ v SR k výučbe témy holokaust
- Doplnkové [edukačné materiály](#) k výučbe témy holokaust v základných a stredných školách, vypracovaný v spolupráci s Múzeom holokaustu v Seredi, vrátane [metodického listu](#), ŠPÚ
- [Odporúčania Pre Výučbu A Vzdelávanie O Holokauste](#). IHRA, 2019 – metodická pomôcka pre pedagógov (praktické rady a tipy ako správne vyučovať o holokauste) – publikácia
- [Prevencia-proti-radikalizácii-v-online-prostredí](#). MV SR, 2019 – odborná príručka
- [Príručka](#) pre učiteľov a učiteľky o predchádzaní násilnému extrémizmu. UNESCO, 2016
- Výučba kontroverzných tém prostredníctvom Výchovy k demokratickému občianstvu a ľudských práv (EDC/HRE) – [Vzdelávací balíček](#) pre učiteľov a učiteľky. Rada Európy, 2015, preklad – publikácia obsahuje aj program vzdelávacích činností
- Divadelná inscenácia DOMOV (kde je ten tvoj?) s následnou diskusiou, ktorú pripravilo Divadlo Nová scéna Bratislava. Úlohou inscenácie je demýtizovať pojem utečenec a azyľ a poukázať na neľahké osudy konkrétnych ľudí.

3.6 Prevencia HIV/AIDS

Súvisiace právne predpisy/dokumenty

[Národný program prevencie nákazy HIV/AIDS v Slovenskej republike na rok 2017 – 2020](#)

Informácie o zdrojoch poznania a dát

[Svetový deň AIDS](#) – 1. december

Priority a odporúčania

- a. Zapájať deti a žiakov do aktivít a programov, ktoré napomáhajú výchove k zdravému životnému štýlu a k ochrane fyzického, duševného a emočného zdravia;
- b. Zapojiť sa do celoslovenskej školskej kampane Červené stužky a využiť informácie na podporu prevencie HIV/AIDS.

Metodické a podporné materiály

Projekt hrou proti AIDS, [projekt](#) RÚVZ v SR

ÚLOHY KOORDINÁTORA V OBLASTI PRIMÁRNEJ PREVENCIE :

- V spolupráci s vedením školy iniciovať preventívne aktivity a koordináciu prevencie ako integrálnu súčasť výchovno-vzdelávacieho procesu
- Plniť úlohy školského poradcu v otázkach drogovej prevencie
- Monitorovať a analyzovať situáciu v škole z pohľadu užívania legálnych a nelegálnych drog v priestoroch školy
- Poskytovať preventívno-výchovné konzultácie žiakom a ich zákonným zástupcom
- Koordinovať a metodicky usmerňovať preventívnu a informačnú činnosť pedagogických zamestnancov, ale i žiakov
- Podieľať sa na zlepšení podmienok pre mimoškolské aktivity
- Rozvíjať záujmové činnosti a tvorivosť žiakov, akceptovať krúžkovú činnosť

- V zmysle programov podpory a ochrany detí a mládeže podporovať nielen talentovanú, ale aj problémovú, resp. rizikovú mládež
- Podporovať kultúrne a umelecké aktivity zamerané na posolstvo života bez drog
- Informovať žiakov, zákonných zástupcov o činnosti preventívnych, poradenských a iných odborných zariadení a o preventívnych programoch organizovaných školou
- V zmysle **Deklarácie práv dieťaťa** zabezpečovať aktívnu ochranu detí. Monitorovať zmeny v správaní detí a zabezpečiť opatrenia proti šíreniu drog v školskom prostredí. Osobitnú pozornosť venovať realizácii a rešpektovaniu **Zákona o ochrane nefajčiarov** v podmienkach školy a školských zariadení.
- V súlade s **Národným programom prevencie HIV/AIDS** sa zapojiť do celoslovenskej školskej kampane Červené stužky – www.cervenestuzky.sk a využiť informácie na podporu prevencie HIV/AIDS na webovej stránke <http://icm.sk/index.php/objednavka/objednavka8/>.
- Spolupracovať s výchovným poradcom v škole, CPPP a P v Dunajskej Strede a s Regionálnym úradom verejného zdravotníctva
- Na získanie základnej orientácie o nových výzvach v prevencii nežiaduceho/rizikového správania žiakov a osvojenie si vhodnej metodiky pri reakcii na ne využiť text pod názvom *Školská socializácia a nové výzvy v prevencii*, ktorý dáva do kontextu prevenciu so socializačným procesom v škole a rozšírené hranie hier detí na internete s nebezpečenstvom groomingu a sexuálneho zneužitia. Upriamuje pozornosť aj na aktuálne dáta v oblasti užívania drog u mladých, konkrétne užívanie psychoaktívnych látok rastlinného pôvodu a rizikový prístup detí a žiakov k vlastnému stravovaniu, t.j. hrozbu porúch príjmu potravy (anorexia...). Dostupnosť: webové sídlo ŠPÚ: <http://www.statpedu.sk/files/sk/publikacna-cinnost/metodiky/skolska-socializacia-nove-vyzvy-prevencii.pdf>.

ĎALŠIE AKTIVITY A ČINNOSTI :

- Poskytnúť metodické materiály a pomôcky pre žiakov, učiteľov, rodičov *Nenič svoje múdre telo* (1.-4. ročník), *Správaj sa normálne* (5. ročník), *Cesta k emocionálnej zrelosti* (5.-9. ročník) a *Vieme, že ...* (7.-9. ročník)
- Organizovať besedy, prednášky na zvolené témy
- Dbáť o to, aby žiaci zmysluplne trávili čas mimo vyučovania.
- Využiť možnosť bezplatne získať preventívno-metodické publikácie „Všetci to robia!“, „K prevencii v škole“ a DVD „Alkohol skrytý nepriateľ“ zaslaním svojej požiadavky na mail spu@statpedu.sk.

OBSAHOVÁ NÁPLŇ PRÁCE KOORDINÁTORA PREVENIE

1. Smerom k vedeniu školy :

- ✓ predložiť plán práce školy v oblasti prevencie závislostí a sociálnej patológie;
- ✓ prevenciu drogových závislostí a prevenciu rizikového správania detí a žiakov realizovať ako integrálnu súčasť výchovno-vzdelávacieho procesu pod gesciou regionálneho centra pedagogicko-psychologického poradenstva a prevencie (ďalej len „CPPPaP“);
- ✓ viesť evidenciu a dokumentáciu rizikových žiakov, predbežne informovať o aktuálnej situácii v uvedenej oblasti na škole;
- ✓ poskytovať informácie o možnostiach spolupráce s CPPP a P, ako aj s nadväznými inštitúciami a organizáciami;
- ✓ spolu s výchovným poradcom a vedením školy riešiť priestupky žiakov v súvislosti so zneužívaním drog a s výskytom sociálno-patologických javov;

2. Smerom k triednym učiteľom a ostatným pedagogickým pracovníkom :

- ✓ pomáhať triednym učiteľom v otázkach poradenstva pri riešení problémov súvisiacich so zneužívaním drog a výskytom sociálno-patologických javov;
- ✓ pomáhať pri organizovaní a zabezpečovaní preventívnych aktivít so žiakmi;
- ✓ sprostredkovať a dohliadať na realizáciu opatrení a doporučení CPPP a P ohľadom problémových žiakov v uvedenej oblasti.

3. Smerom k rodičom :

- ✓ zvyšovať informovanosť rodičov o možnosti a rizikách zneužívania drog a výskyte sociálno-patologických javov;
- ✓ zvyšovať informovanosť rodičov o trestnoprávnej zodpovednosti mládeže v uvedenej oblasti;
- ✓ priebežne informovať zákonných zástupcov o preventívnych aktivitách školy, ako aj o možnostiach odbornej pomoci, ktorú poskytujú CPPPaP.

4. Smerom ku žiakom :

- ✓ zabezpečovať realizáciu preventívnych aktivít a programov pre žiakov;
- ✓ realizovať individuálne poradenstvo pre ohrozených a rizikových žiakov;
- ✓ realizovať prieskumy aktuálnej situácie v zneužívaní drog a vo výskyte sociálno-patologických javov;
- ✓ aktualizovať nástenky s tematikou zdravého životného štýlu.

AKTIVITY V RÁMCI PREVENIE ZÁVISLOSTI A SOCIÁLNO-PATOLOGICKÝCH JAVOV

- ✚ Pri realizácii preventívnych aktivít a programov venovať zvýšenú pozornosť ich efektívnosti. Jednorazové aktivity, kultúrne podujatia, moralizovanie a zastrašovanie nie sú efektívne stratégie v danej oblasti.
- ✚ Prieskum drogovej scény na škole pomocou dotazníka
- ✚ Prieskum zameraný na identifikáciu sociálno-patologických javov – šikanovanie
- ✚ Tvorba plagátov a výtvarných prác
- ✚ Realizovanie prevencie v rámci predmetu etická výchova, občianska výchova, výtvarná výchova, telesná a športová výchova, geografia, biológia a v rámci triednických hodín.
- ✚ Spolupráca s CPPP a P, Okresnou políciou, Regionálnym úradom verejného zdravotníctva
- ✚ Využívanie videoprogramov s programom prevencie
- ✚ Využívanie zážitkových foriem práce so žiakmi, ktoré sú zamerané na formovanie, či zmenu postoja k drogám a sociálno-patologických javov.
- ✚ Informovanie rodičov o rizikách drogovej závislosti a sociálno-patologických javoch
- ✚ Využívanie nástieniek, panelov, webovej stránky školy, schránky dôvery

ČASOVÝ HARMONOGRAM PREVENTÍVNYCH AKTIVÍT

September: Zdravý životný štýl

- Oboznámenie žiakov s vnútorným poriadkom školy
- Oboznámenie s činnosťou a náplňou práce koordinátora
- Informovanie žiakov a rodičov o možnosti práce v záujmových krúžkoch
- Nadviazanie spolupráce s Mestskou políciou v Šamoríne – projekt *Správaj sa normálne*
- Účelové cvičenia v prírode v každom ročníku
- Zberové aktivity – zber šípok a papiera

- V rámci prevencie využívať program *Nenič svoje múdre telo* – 4. ročník, *Cesta k emocionálnej zrelosti* (5. – 9. ročník) a *Vieme, že ...* (7. – 9. ročník)

Október: Mesiac úcty k starším

- *Obec seniorom* – nástenka, výtvarné práce, darčeky pre dôchodcov, kultúrny program
- *Mesiac spolupráce školy a rodiny* – 1. a 2. stupeň
- Účelové cvičenia v prírode v každom ročníku
- *Výstava jesenných plodov* -1. a 2. stupeň
- *Deň jablka* – 1. stupeň
- „Šikana, týka sa to aj nás“ – 6. ročník – beseda s pracovníčkou CPPPaP v N.M.nV.

November: Medzinárodný deň bez fajčenia (16.11.)

- Príprava výrobkov na Vianočné trhy
- Oboznámenie žiakov o zákone o ochrane nefajčiarov v podmienkach školy – 2. stupeň
- „Drogová závislosť, fajčenie a alkoholizmus“ (8. ročník) – nástenný panel

December: Svetový deň boja proti AIDS (1.12.)

- Mikuláš na škole – 1. a 2. stupeň
- Vianočné tvorivé dielne – 1. a 2. stupeň
- Účast na obecných vianočných trhoch s prezentáciou vlastných výrobkov -1. a 2. stupeň
- „Reprodukčné zdravie, pohlavne prenosné ochorenia“ – 9. ročník - prednáška s pracovníčkou regionálneho úradu verejného zdravotníctva

Január: Tolerancia

- Beseda s príslušníkom Mestskej polície o šikanovaní, agresívnom správaní, intolerancii – 2. stupeň
- Náučný panel na tému: *Poznaj svoje práva* (8. a 9. ročník)

Február: Zdraviu škodlivé látky

- Beseda o knihe „*Poznaj svoje múdre telo*“ - 1. stupeň
- Škodlivosť fajčenia a alkoholu na ľudský organizmus – 5. a 6. ročník ETV
- Valentín – vplyv drog na lásku – 2. stupeň ETV
- „Drogy, mne sa to nemôže stať?- omyl!“ – 7. ročník - beseda s pracovníčkou CPPPaP.

Marec: Mesiac knihy

- Návšteva knižnice -1., 5. a 6. ročník
- Príprava veľkonočných výrobkov – 1. a 2. stupeň
- Výtvarné práce ku *Dňu vody* (22.3.) – 1. stupeň
- Futbalový turnaj Coca-Cola Cup – 2. stupeň
- „*Cesta k emocionálnej zrelosti*“ – 7. ročník - krátkodobý preventívny program s pracovníčkou CPPPaP

Apríl: Svetový deň zdravia – Deň narcisov

- Deň Zeme (22.4.) – zber papiera – 1. a 2. stupeň
- Dopravná súťaž – školská družina
- Aktualizácia nástieniek s tematikou zdravého životného štýlu – 1. a 2. stupeň

Máj: Mesiac lásky

- Program na *Deň matiek* – 1. a 2. stupeň
- Dopravná výchova s policajtom – 4. ročník
- *Svetový deň bez tabaku* (31.5.) – oboznámenie s rizikom vyplývajúcim z užívania tabakových výrobkov – 2. stupeň ETV

- Dotazník k zisťovaniu aktuálneho stavu drogovej scény a sociálno-patologických javov v škole – 2. stupeň

Jún: Svet bez drog

- MDD – súťaže, návšteva kultúrneho podujatia – 1. a 2. stupeň
- Účelové cvičenia v prírode – 1. a 2. stupeň
- Školské výlety – 1. a 2. stupeň
- Svetový deň boja proti drogám (26.6.) – výtvarné práce s danou témou – 2. stupeň
- Vyhodnotenie dotazníkov k zisťovaniu aktuálneho stavu drogovej scény a sociálno-patologických javov v škole
- Vyhodnotenie celoročnej činnosti na úseku prevencie v podmienkach školy

VÝZNAMNÉ DNI:

Október	- 10.10. Svetový deň duševného zdravia*
	- 16. 10. Svetový deň výživy*
	- Týždeň boja proti stresu*
	- Európsky týždeň bezpečnosti a ochrany zdravia*
November	- Medzinárodný deň bez fajčenia*
	- Európsky týždeň boja proti drogám*
December	- 1. 12. Svetový deň prevencie HIV/AIDS*
Marec	- Deň Zeme - zber papiera, úprava školskej skalky
Apríl	- Deň stromu – výsadba stromov v školskom areáli, - Deň narcisov - zbierka
Máj	- 31. 5. Svetový deň bez tabaku*
Jún	- 26. 6. Svetový deň boja proti drogám*

* informovať prostredníctvom násteniek, panelov, webovej stránky školy a pod.

V Lehniciach, 30. 8. 2022

Vypracovala Juliana Bothová
koordinátorka drogovej prevencie ZŠ

Prerokovala PRŠ na zasadnutí dňa 5.9.2022

Schválila riaditeľka školy Ing. Zuzana Pálmayová 5.9.2022